

Beleidsplan Wmo 2012-2015

Gemeente Waalre

Iedereen kan meedoen!

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Visie gemeente Waalre op de Wmo	4
1.3. Doel van dit beleidsplan	6
2. Wmo en de belangrijkste ontwikkelingen	7
2.1. De rode draad in de Wmo 2012-2015: de Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl	7
2.2. Agenda 22: Inclusief beleid	8
2.3. Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)	8
2.4. Ontwikkelingen arbeidsmarkt in de zorg	9
2.5. Veranderende bevolkingssamenstelling	9
2.6. Participatie: integraliteit Wmo en Wwnv	10
2.7. Zorg op afstand/Slimme Zorg	10
2.8. Transitie Jeugdzorg	11
3. Doelstelling/speerpunten en resultaten per prestatieveld	14
3.1. Prestatieveld 1: Leefbaarheid en sociale samenhang	17
3.2. Prestatieveld 2: Ondersteunen van jeugd en opvoeders	20
3.3. Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning	22
3.4. Prestatieveld 4: Ondersteunen van mantelzorg en vrijwillige Inzet	25
3.5. Prestatieveld 5: Bevorderen van deelname van mensen met een 3.6 beperking	29
3.7. Prestatieveld 6: Het verlenen van individuele voorzieningen	31
3.8. Prestatieveld 7,8,9: Maatschappelijke opvang, OGGZ, Verslavingszorg	33
4. Samenhang prestatievelden Wmo en beleidsterreinen Welzijn	36
5. Financiën	37
6. Bijlagen	38

Voorwoord

Voor u ligt het beleidsplan Wmo 2012-2015 van de gemeente Waalre. Dit plan is het tweede Wmo-beleidsplan van onze gemeente en bouwt voort op de ervaringen die zijn opgedaan ten tijde van het eerste Wmo-beleidsplan in de periode 2008-2011.

Waar het eerste plan een meer verkennend en oriënterend document was, wat begrijpelijk is gezien de invoering van de Wmo in 2007, is het voorliggende document meer doelgericht. Een tweede belangrijk aspect van dit plan is de te verwachten omvang van de Wmo-activiteiten van onze gemeente. De toenemende decentralisatie van de rijksoverheid impliceert dat er een aanzienlijke uitbreiding van Wmo-taken gaat plaatsvinden door o.a. de decentralisatie van AWBZ-taken en de transitie Jeugdzorg. Een derde belangrijk aspect van ons Wmo-beleid is de toenemende ondersteuning die nodig zal zijn gezien de steeds verder vergrijzende bevolking. Het betekent dat de omvang van de Wmo-taken in de periode 2012-2015 aanzienlijk gaat toenemen vergeleken met de periode hieraan voorafgaand. Dit betekent ook dat de Wmo-inspanning van onze gemeente toeneemt.

Het beleidsplan zoals hier aan u wordt gepresenteerd, is in eerste instantie een kwalitatief plan met duidelijk geformuleerde doelstellingen, waarbij de beoogde resultaten per prestatieveld worden weergegeven.

Ieder jaar wordt een werkplan opgesteld met daarin opgenomen welke speerpunten uit het Wmo-beleidsplan in dat jaar worden aangepakt. Het financiële uitgangspunt hierbij wordt gevormd door de programmabegroting van het betreffende jaar. Aan het einde van ieder jaar vindt een evaluatie plaats van de voorgenomen speerpunten en behaalde resultaten.

Tot slot:

Laten we samen op weg gaan om uitvoering te geven aan dit beleidsplan en daarbij uitdrukkelijk uitgaan van de te voeren regie om de beoogde resultaten te realiseren.

Wethouder dr. ir. P.A. van Dalen

1 november 2011

I. Inleiding

I.1 Aanleiding

Op 1 januari 2007 is de Wet op de maatschappelijke ondersteuning (Wmo) van kracht geworden. In de Wmo zijn een aantal bestaande wetten en subsidieregelingen bij elkaar gebracht: de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en een deel uit de vroegere Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg). De bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor maatschappelijke ondersteuning zijn daarmee in één wet vastgelegd.

De gemeente heeft veel vrijheid gekregen om het Wmo-beleid in te vullen. Een aantal verplichtingen is echter in de wet opgenomen.

Zo verplicht de wet de gemeente om aan een aantal procesverplichtingen te voldoen:

- Iedere vier jaar stelt de gemeenteraad een Wmo-beleidsplan vast dat aangeeft in welke richting het Wmo-beleid zich gaat ontwikkelen.
- Burgers worden betrokken bij de totstandkoming van het Wmo-beleid (denk hierbij aan bijvoorbeeld Wmo-avonden voor burgers).
- De gemeenteraad stelt een Wmo-verordening vast voor het verlenen van individuele voorzieningen.
- De gemeente legt verantwoording af aan het ministerie over de geleverde prestaties (artikel 9 Wmo).

I.2 Visie gemeente Waalre op de Wmo

In de visie van de gemeente Waalre staat de eigen verantwoordelijkheid van de burger voorop. Daar waar mensen buiten de boot dreigen te vallen, neemt de gemeente Waalre samen met maatschappelijke partners de nodige maatregelen om dat te voorkomen. Kwetsbare burgers kunnen rekenen op ondersteuning om hun kwaliteit van leven en wonen te bevorderen. Het streven is dat mensen in een redelijke harmonie met elkaar samenleven, zelfredzaam zijn en zelfstandig kunnen (blijven) functioneren. Daarom dient preventief beleid ontwikkeld te worden om uitval van mensen te voorkomen.

Wanneer we kijken naar de rol van de gemeente zien we dat **diverse scenario's** kunnen worden onderscheiden.

1. De gemeente aan het roer: de gemeentelijke overheid investeert in de zelfredzaamheid van burgers met de nadruk op ondersteuning van kwetsbare burgers.
2. De burger is stuurman van zijn eigen leven: het individu als uitgangspunt met meer en grotere eigen verantwoordelijkheid
3. De burger en zijn sociale verbanden staat centraal: grote rol voor particulier initiatief.

Als we de gewenste Wmo situatie in Waalre vergelijken met bovengenoemde scenario's kan geconcludeerd worden dat er een combinatie bestaat van de drie scenario's.

Scenario 1

Tijdens de eerste ontwikkelfase van de Wmo (periode 2008-2011) lag vooral het initiatief bij de gemeente. Dit kwam voornamelijk omdat de Wmo nog geen algemeen geaccepteerd goed was. Dit eerste scenario heeft vooral de afgelopen vier jaar een hoofdrol gespeeld.

Scenario 2 en 3

Met dit nieuwe Wmo-beleidsplan zijn we inmiddels aanbeland bij een combinatie van scenario 2 en 3. De gemeentelijke rol is veranderd van beheerder, naar regisseur en ondersteuner. De gemeente stimuleert de eigen verantwoordelijkheid van de burger en diens bewustwording daarvan. De eigen kracht van de burger staat centraal waarbij deze gebruik maakt van de mogelijkheden die het eigen sociale netwerk biedt. Het landelijk gehanteerde begrip in dit verband is “**de Kanteling**” (zie hoofdstuk 2).

Als gemeentelijk statement wordt gehanteerd: **iedereen kan meedoen!**

Op basis van dit statement zijn de afgelopen vier jaar visie-elementen geformuleerd:

- de Wmo is voor alle burgers in Waalre;
- de eigen verantwoordelijkheid van de burger staat centraal: het bevorderen van zelfstandigheid en participatie. Indien dit niet lukt biedt de gemeente Waalre een vangnet aan (de zogenaamde compensatieplicht);
- preventie daar waar dit mogelijk is;
- de vraag van de Waalrese burger is leidend;
- een doelmatige en behapbare uitvoering;
- de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten;
- collectieve ondersteuning van deelname (bijv. collectief vervoer);
- ruimte voor ideeën en creativiteit van onze burger(s);
- beleid en uitvoering zijn integraal en naar onze burgers toe gericht.

Ook de komende vier jaar zijn deze visie-elementen nog van toepassing. De beleidsvisie in het collegeprogramma m.b.t. de Wmo voor de periode 2010-2014 sluit daarop aan. Het collegeprogramma is terug te lezen op de website van de gemeente.

Compensatieplicht:

De gemeente heeft een compensatieplicht. Mensen met een beperking kunnen rekenen op ondersteuning in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. De Gemeente Waalre krijgt door de Wmo de vrijheid te kijken welke voorzieningen, incidenteel of structureel, zij daarvoor inzet. Het beoogde resultaat ligt dus vast (zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie), de weg ernaar toe (de voorziening) is nader te bepalen op grond van het beleid dat binnen onze gemeente wordt gevoerd.

Bij het vaststellen van welke voorzieningen adequaat zijn om zo gewoon mogelijk mee te doen aan de samenleving, moet de gemeente rekening houden met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de financiële mogelijkheden die iemand heeft om zelf in maatregelen te voorzien. De Wmo kent vier beleidsdoelen waar het beleid op is gericht.

Onze gemeente moet burgers in ieder geval:

- 1) In staat stellen een huishouden te voeren
- 2) In staat stellen zich te kunnen verplaatsen in en om de woning
- 3) In staat stellen zich lokaal te kunnen verplaatsen met een vervoermiddel
- 4) In staat stellen medemensen te ontmoeten en sociale verbanden aan te gaan.

1.3 Doel van dit beleidsplan

Dit beleidsplan bevat doelstellingen (“speerpunten”) en resultaten op de negen prestatievelden van de Wmo. Op basis van dit beleidsplan wordt gestuurd op hoofdlijnen. Het biedt handvatten op grond waarvan de komende jaren de regie kan worden gevoerd inzake het Wmo-beleid. De te behalen resultaten op de negen Wmo-prestatievelden staan centraal en niet de wijze waarop deze resultaten behaald worden.

Negen prestatievelden:

Prestatieveld 1:	Leefbaarheid en sociale samenhang
Prestatieveld 2:	Ondersteunen van jeugd en opvoeders
Prestatieveld 3:	Informatie, advies en cliëntondersteuning
Prestatieveld 4:	Ondersteunen van mantelzorg en vrijwillige inzet
Prestatieveld 5:	Bevorderen van deelname van mensen met een beperking
Prestatieveld 6:	Het verlenen van individuele voorzieningen
Prestatievelden 7,8,9:	Maatschappelijke opvang

Het centrale thema in de wet en het beleidsplan is “meedoen en mee laten doen aan de maatschappij”. Er is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, maatschappelijke organisaties, belangengroeperingen en burgers om iedereen die daar behoefte aan heeft mee te laten doen aan de maatschappij. De gemeente blijft hierbij in eerste instantie de initiatiefnemer. Geleidelijk aan echter zal hierin een steeds grotere rol weggelegd zijn voor maatschappelijke organisaties en belangengroeperingen.

Het uitgangspunt bij ieder prestatieveld is, dat enerzijds de burger zich bewust wordt van zijn/haar eigen verantwoordelijkheid, anderzijds dat zo min mogelijk mensen buiten de boot vallen. De gemeente zorgt hierbij voor een laagdrempelig, dekkend ondersteuningsaanbod en sociaal netwerk, waar de burger terecht kan wanneer het eigen netwerk geen oplossing biedt.

De burger zal zich daarom steeds af moeten vragen:

- Wat kan ik zelf doen?
- Wat kan mijn naaste omgeving doen?
- Wat kan de gemeente doen?

Er wordt dus een actieve houding van de burger verwacht, ook op het moment dat zich nog geen problemen voordoen. Voor het stimuleren van het bewustwordingsproces is communicatie een essentieel onderdeel. Dit aspect komt in veel prestatievelden terug. De burger moet bekend zijn met wat van hem verwacht wordt en waarvoor hij bij de gemeente kan aankloppen. De gemeente moet hierover actief en duidelijk naar de burgers toe communiceren.

2. Wmo en de belangrijkste ontwikkelingen

Een aantal belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen vormen het uitgangspunt bij het formuleren van de speerpunten binnen het Wmo-beleid voor de komende jaren. Voor zover de huidige en toekomstige ontwikkelingen ten tijde van het schrijven van dit beleidsplan in beeld zijn, volgt hieronder een beknopte weergave daarvan.

2.1 De rode draad in de Wmo 2012-2015: de Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl

Aan een aantal belangrijke ontwikkelingen, zoals de veranderende bevolkingssamenstelling (vergrijzing en ontgroening), de bezuinigingen in de AWBZ, de toename van het aantal inwoners met dementie en de personele tekorten in de zorg, maken een kanteling in het denken en doen in de Wmo noodzakelijk.

De Wmo komt voort uit het besef dat de ondersteuning van mensen met een beperking vanuit een andere invalshoek benaderd moet worden ("Welzijn nieuwe Stijl"). Het gaat in de Wmo niet langer om het verstrekken van voorzieningen (zoals in de Wvg) maar om het compenseren van beperkingen.

In plaats van het behandelen van claimgerichte aanvragen komt het erop neer dat de gemeente, organisaties, cliënten en burgers de vraag en behoefte, maar ook de eigen mogelijkheden goed verkennen. Dit vormt het vertrekpunt om samen te zoeken naar oplossingen. Er dient meer recht gedaan te worden aan de specifieke situatie van de individuele burger; een vraaggerichte aanpak is noodzakelijk. Om deze vernieuwing in manier van denken en doen te ondersteunen is het ministerie van VWS met de VNG in 2008 het project de Kanteling gestart. De bedoeling hiervan is om het in de Wmo opgenomen compensatiebeginsel in de praktijk meer handen en voeten te geven. Vooral het gestalte geven aan het proces van vraagverheldering en het in kaart brengen van oplossingen is essentieel. Het "keukentafelgesprek" speelt hierin een belangrijke rol. In de Wmo is deze opdracht neergelegd bij de gemeente onder prestatieveld 3: het bieden van informatie, advies en cliëntondersteuning.

Kenmerken van Kantelen

Bij het vaststellen van ondersteuning aan de klant, gaat het steeds om vraagverheldering. Het gaat om het leggen van een relatie tussen ondersteunen en het bevorderen van participatie. Gemeente Waalre werkt aan een samenhangende aanpak van ondersteuning en aan een goede ketensamenwerking ten behoeve van burgers met beperkingen. De verbinding tussen formele en informele zorg is hierbij erg belangrijk.

Daadwerkelijk kantelen heeft alleen kans van slagen wanneer de volledige gemeentelijke organisatie hierin meegaat, evenals de maatschappelijke organisaties met wie de gemeente samenwerkt. Ook cliënten en burgers dienen mee te kantelen. Het is noodzakelijk om hiervan bewust te worden, bewust te maken en op een open en transparante manier hierover te communiceren.

2.2 Agenda 22: Inclusief beleid

In Agenda 22 van de Verenigde Naties worden 22 standaardregels gegeven om te komen tot inclusief beleid. Binnen niet al te lange tijd zal (hopelijk) het VN verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap op landelijk niveau worden geratificeerd. Op dat moment is inclusief beleid geen vrijblijvende aangelegenheid meer. Inclusief betekent “insluiten” en is het tegenovergestelde van “uitsluiten”. Het centrale doel van Agenda 22 is iedereen in staat te stellen mee te doen op diverse levensterreinen.

Inclusief beleid is de meest ultieme vorm van integraal beleid. Het komt erop neer dat op alle beleidsterreinen per definitie rekening wordt gehouden met mensen met een beperking, van welke aard dan ook. Daarmee bereik je dat op voorhand de gevolgen van beperkingen worden gecompenseerd en dus (zelfstandige) deelname aan het maatschappelijk verkeer mogelijk wordt gemaakt. Hoe beter inclusief beleid wordt ingevuld, hoe minder individuele voorzieningen nodig zullen zijn. Mensen met beperkingen ervaren dan namelijk minder belemmeringen bij het participeren in de samenleving. Het gaat daarbij veel meer om aanpassen van de norm dan om compenseren. Als we in staat zijn om bijvoorbeeld woningen dusdanig te bouwen dat achteraf niet allerlei dure aanpassingen nodig zijn, levert dat grote besparingen op. Invullen van inclusief beleid zal stapsgewijs moeten gebeuren en staat of valt met bewustwording van ambtenaren en bestuurders die met het betreffende thema bezig zijn.

In de bijlage treft u de scan “Roodoranjegroen” aan. Aan de hand van deze scan is het gemeentelijk gehandicaptenbeleid als het ware doorgelicht. U kunt hierin tevens lezen wat Agenda 22 inhoudt, hoe de 22 standaardregels zich verhouden tot de negen prestatievelden van de Wmo en welke aanbevelingen aan de gemeente Waalre zijn gedaan. Bij de uitwerking van de doelstellingen in dit beleidsplan zullen deze standaardregels als gedachtegoed worden meegenomen.

De Wmo en Agenda 22 vullen elkaar aan. Agenda 22 is gebaseerd op internationaal recht. Deze standaardregels komen voort uit een verdrag. De Wmo betreft nationale wetgeving.

2.3 Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)

Vóór de komst van de Wmo werd vanuit de AWBZ veel preventieve ondersteuning geboden aan mensen met een beperking. De AWBZ wordt echter steeds verder afgebouwd. Zo is met de invoering van de Wmo in 2007 de functie huishoudelijke verzorging uit de AWBZ geschrapt. In 2009 volgde een forse inperking van de toegang tot de functie begeleiding (ondersteunende en activerende begeleiding). Verdere ingrepen in de AWBZ worden de komende jaren doorgevoerd, denk hierbij aan de decentralisatie van de extramurale begeleiding. De belangrijkste reden voor deze ingrepen is dat de AWBZ onbetaalbaar wordt.

Decentralisatie extramurale begeleiding AWBZ

Om langdurige zorg voor mensen met ernstige beperkingen of aandoeningen toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief van een hoog niveau te houden, wordt zoals gezegd een stelselwijziging van de AWBZ doorgevoerd. Het gevolg hiervan is dat mensen met lichte beperkingen ten aanzien van zelfredzaamheid niet meer in aanmerking komen voor ondersteuning vanuit de AWBZ.

De afbouw van de AWBZ gaat gepaard met forse bezuinigingen. Gemeenten kunnen deze voorzieningen zoals deze worden georganiseerd onder de AWBZ niet op dezelfde manier binnen de Wmo vormgeven. Enerzijds betekent dit dat een groter beroep gedaan moet worden op mogelijkheden die mensen zelf hebben, anderzijds wordt een groter beroep gedaan op de creativiteit van gemeenten om ondersteuning voor kwetsbare burgers op lokaal niveau vorm te geven.

De AWBZ wordt versmald tot langdurige medisch georiënteerde zorg. De overheveling van de functies dagbesteding en begeleiding voor langdurig kwetsbare burgers van de AWBZ naar de Wmo moet op 1 januari 2013 een feit zijn.

De ontwikkeling van een integraal lokaal ondersteuningsaanbod voor thuiswonende, kwetsbare ouderen en chronisch zieken, mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap is meer dan ooit noodzakelijk. Van zeer groot belang is om nader te onderzoeken wie tot de doelgroep behoren, wie stakeholders zijn, hoe samenwerking met zorgverzekeraars en zorg- en welzijnsorganisaties tot stand komt, hoe afspraken geformaliseerd worden en hoe deze in praktijk dienen te worden gebracht.

2.4 Ontwikkelingen arbeidsmarkt in de zorg

De Raad voor de Volksgezondheid en Zorg heeft in zijn advies “Arbeidsmarkt en Zorg” de aanstaande capaciteitsproblemen in de zorg aan de orde gesteld. Onder invloed van de forse groei van het aantal zorgafhankelijke ouderen dreigt een enorm personeelstekort dat structureel zal zijn tot ver na de piek van de vergrijzing in 2035. Ook het Sociaal Cultureel Planbureau heeft al gewaarschuwd dat zorg schaars wordt.

Naast de noodzaak voor de sector om te onderzoeken hoe zij een aantrekkelijkere werkgever kan zijn en blijven om voldoende mensen te werven en te behouden, moet ook geïnvesteerd worden in mantelzorg en vrijwillige inzet van burgers.

2.5 Veranderende bevolkingssamenstelling

Het aantal ouderen (65+) zal in de toekomst fors groeien. Aangezien met het stijgen van de leeftijd de kans op beperkingen vooral na het vijfenzeventigste levensjaar sterk toeneemt, zal ook het beroep op ondersteuning en zorg sterk gaan toenemen. Daarnaast is het ook zo dat het aantal vitale ouderen zal toenemen. Aandacht besteden aan het inzetten en bereiken van deze groep is daarom noodzakelijk (de zogenaamde “zilveren kracht”).

Ook het aantal eenpersoonshuishoudens zal toenemen. Alleenstaanden kunnen bij een beroep op ondersteuning uit de directe omgeving, geen beroep doen op een partner. Het hebben van een sociaal netwerk waar men op kan terugvallen indien nodig, is dus erg belangrijk. Vrijwillige ondersteuning voor kwetsbare burgers zal de komende jaren moeten worden geboden door een steeds kleiner wordende groep inwoners. Voor een groot deel van hen zal het steeds moeilijker worden een goede balans te houden tussen carrière, werk, zorg voor kinderen, ouders en vrijwilligerswerk.

2.6 Participatie: integraliteit Wmo en Wwnv

De Wmo en de Wet werken naar vermogen (Wwnv) zijn te betitelen als participatiewetten. De Wwnv vervangt de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor jonggehandicapten (Wajong) en de Wet investeren in Jongeren (Wij). In de Wwnv wordt de verplichting tot het leveren van een maatschappelijke tegenprestatie vastgelegd bij het ontvangen van een uitkering. Veel mensen die op grond van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) een uitkering ontvangen vallen in de toekomst buiten de boot.

Het meedoen aan de samenleving staat in beide wetten voorop. Ligt bij de Wwnv de nadruk op arbeidreintegratie en (betaalde) arbeid, bij de Wmo gaat het er vooral om dat mensen in hun eigen leefomgeving zelfstandig vooruit kunnen. Vanuit het thema participatie kun je als gemeente Wmo en Wwnv in elkaars verlengde zien. Zowel op het gebied van uitvoering, beleidsvorming en financiën. De overlap qua feitelijke doelgroep die het betreft in Wwnv en Wmo moge duidelijk zijn.

De Wmo biedt mogelijkheden om uitkeringsgerechtigden aan de onderkant van de arbeidsmarkt bij de samenleving te blijven betrekken. Bijvoorbeeld door de inzet van uitkeringsgerechtigden bij vrijwilligerswerk. De Wwnv biedt handvatten die goed bruikbaar zijn bij Wmo-vraagstukken. Denk hierbij aan reïntegratietrajecten en activeringsmethodieken die zich ervoor lenen doorontwikkeld te worden in het kader van Wmo-activiteiten. De Wmo-focus wordt in de toekomst steeds breder (de Wmo is immers veel meer dan het verstrekken van individuele voorzieningen en hulp bij het huishouden). Integraliteit met de Wwnv wordt dan ook steeds belangrijker. De betaalbaarheid van de sociale zekerheid is eveneens een zeer belangrijk en actueel thema. Vanuit financiële belangen, bestaande en te verwachten tekorten en een toename van financiële druk op gemeenten, dient gezocht te worden naar een effectieve vorm van beleid maken en integraal samenwerken. Het Samenwerkingsverband Werk en Inkomen heeft een implementatieplan Wwnv opgesteld.

2.7 Zorg op afstand/Slimme Zorg

Steeds meer mensen doen vroeg of laat een beroep op zorg, terwijl ze vaak langer zelfstandig blijven wonen. Ouderen en chronisch zieken hebben daar wel ondersteuning bij nodig. De provincie ziet in de pilot “Slimme Zorg” een kansrijke oplossing.

Er bestaan in Brabant al verschillende producten, diensten en systemen gericht op comfort, gemak, veiligheid en zorg bij mensen thuis. Met het project Slimme Zorg brengt de provincie diverse partijen bij elkaar en stimuleert zo kennisuitwisseling en netwerkvorming rondom dit thema. Partners in deze pilot zijn: ZuidZorg, RSZK en Lunetzorg. Op die manier wil de provincie samen met partijen een doorbraak in de ontwikkelingen creëren en slimme zorg op brede schaal realiseren.

ZuidZorg werkt al jaren met zorg op afstand via een beeldspraakverbinding. Mensen met een zorgindicatie ondervinden hier dagelijks veel voordeel van. Hun ervaringen zijn zo positief dat deze vorm van zorg ook interessant is voor mensen zonder indicatie. Het aanbieden van zorg en diensten op afstand kan daarom ook aan een grotere groep mensen aangeboden worden. Deze mensen hebben deze diensten wellicht niet nodig om zelfstandig te blijven

wonen, maar ondervinden hier wel voordeel van. Bij deze laatst genoemde groep mensen gaan de behoeften verder dan medische en verpleegkundige zorg. ZuidZorg en PuntExtra zijn o.a. organisaties die op dit punt samenwerken. Ook het RSZK biedt welzijnsdiensten aan.

In het concept Slimme zorg/Zorg op afstand vullen techniek, diensten en behoefteonderzoek elkaar aan. Dit leidt tot het ontwikkelen van diensten die vooral gericht zijn op het onderhouden of opnieuw opbouwen van sociaal contact, onder meer in de eigen buurt. (zie voorbeeld van een WoonService gemeente in de gemeente Geldrop-Mierlo).

2.8 Transitie Jeugdzorg

Algemeen

In het regeerakkoord Rutte I is opgenomen dat de verantwoordelijkheid voor alle van jeugdzorg uiterlijk in 2015 overgeheveld zijn naar de gemeenten. Dit wordt wel de 'transitie jeugdzorg' genoemd en het betreft de volgende onderdelen:

- Provinciale jeugdzorg.
- Jeugdbescherming.
- Jeugdreclassering .
- LVG zorg (licht verstandelijk gehandicapten).
- Jeugd-GGZ (geestelijke gezondheidszorg).
- Gesloten jeugdzorg.

Daarnaast wordt iedere gemeente vanaf 2013 verantwoordelijk voor de begeleiding van jeugdigen, welke voorheen door de AWBZ gefinancierd werd. Vanaf 2014 vindt de gefaseerde transitie plaats voor de bovengenoemde vormen van zorg.

Landelijk traject

Op 30 september 2011 is er een brief verstuurd aan de Tweede Kamer door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. In deze brief wordt aangegeven dat de transitie jeugdzorg een stelselwijziging inhoudt van de zorg voor jeugd, namelijk op hoofdlijnen:

- Decentralisatie naar gemeenten.
- Één financieringsstroom.
- Doorontwikkeling CJG als toegang voor de zorg voor jeugd.
- Nieuwe kwaliteitseisen voor de zorg voor jeugd.
- Samenhangende aanpak met aangrenzende beleidsterreinen.

De exacte structurele financiële consequenties van de stelselwijziging zijn nog niet duidelijk, maar de middelen voor de gemeenten worden via een decentralisatie uitkering toegevoegd aan het gemeentefonds. In het eerste kwartaal van 2012 wordt dit bepaald, o.b.v. een rapport dat door het Sociaal Cultureel Planbureau en Cebeon (Centrum Beleidsadviserend Onderzoek) gemaakt wordt. Naast de structurele middelen komen er ook middelen vrij voor de invoering van de transitie jeugdzorg, gekoppeld met de overheveling van de AWBZ. Naar laatste informatie loopt dit op tot €55 miljoen in 2016.

Voor de transitie naar een nieuw stelsel worden een drietal uitgangspunten gebruikt: Participatie: Het belang van het kind staat voorop bij alle maatregelen die kinderen aangaan. Het doel daarbij is om kinderen te stimuleren om mensen te worden die naar vermogen

participeren in de samenleving

Betaalbaarheid: De stelwijziging moet bijdragen aan betaalbare overheidsuitgaven. Hiertoe vindt een efficiencyslag bij gemeenten plaats in 2015 van €80 miljoen, oplopend tot €300 miljoen in 2017.

Uitvoerbaarheid: De zorg en ondersteuning aan ouders en kinderen moet verbeteren. Daarom is een integrale aanpak nodig die de druk op gespecialiseerde zorg vermindert.

De stelselwijziging gaat gepaard met een nieuwe wet Zorg voor Jeugd. De planning is dat in het laatste kwartaal van 2011 de concept wettekst wordt opgesteld. Gedurende 2012 wordt over de wettekst advies ingewonnen en wordt deze getoetst. Het streven is om de wet in 2014 in werking te laten treden.

Provinciaal en regionaal traject

De provincie Noord-Brabant en het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven en de 21 SRE-gemeenten kiezen ervoor om gezamenlijk op te trekken. Binnen het SRE Portefeuillehoudersoverleg is besproken dat dit traject gezamenlijk moet worden opgepakt. Met de eerste fase van de aanpak is medio 2011 gestart en hield in dat de gemeenten zich georiënteerd hebben op de Jeugdzorg over de volle breedte, via het organiseren van masterclasses.

Er is een regionale planning gemaakt voor het komende halfjaar. Er is begonnen met het verwerken van de resultaten van de masterclasses. Een duidelijke uitkomst van de masterclasses was dat de gemeenten behoefte hadden aan cijfers en informatie over het gebruik van de jeugdzorg. Zonder deze informatie kunnen gemeenten moeilijk een beeld vormen over wat er op hen afkomt. De resultaten van de masterclasses, gekoppeld aan de cijfers over de jeugdzorg, worden verwerkt in een plan van aanpak in de tweede helft van 2011. Daarna volgt een vervolg van de masterclasses waarbij dieper op de materie wordt ingegaan. Bestuurlijk worden de voorbereidingen getroffen voor het in 2011 nog ondertekeningen van een intentieverklaring voor een Regionaal Actie Programma voor dit onderwerp. Daarnaast wordt gewerkt aan een basisdocument om alle gemeenteraden op hetzelfde moment en op basis van hetzelfde informatie een besluit te laten nemen.

Een andere belangrijke uitkomst van de masterclasses was dat iedere individuele gemeente verantwoordelijk is voor het goed inrichten van de lokale zorgstructuur, waarbij het CJG een centrale rol vervult. Erkend werd dat dit vooral voor de kleinere gemeenten een probleem kan vormen, omdat dit op gespannen voet staat met de bezuinigingen.

Tijdens de masterclasses zijn acht leidende werkprincipes voor de inhoudelijke regionale visie besproken. De essentie van deze principes is dat kinderen gezond en veilig moeten kunnen opgroeien tot zelfstandige burgers die actief deel uitmaken van de samenleving en die zowel sociaal als economisch zelfredzaam zijn. Hiervoor is een trendbreuk nodig, van recht op zorg (huidige situatie) naar de plicht tot opvoeden (toekomstige situatie). Dit vraagt om een omslag bij gemeenten, instellingen, ouders en jeugd/kinderen.

Samenhang Transitie Jeugdzorg en het Centrum voor Jeugd en Gezin

In het regeerakkoord Rutte I is ook opgenomen dat het CJG het voorportaal van de Jeugdzorg moet gaan worden. De gemeente krijgt de eerste Jeugdzorg taken pas in 2014, maar vanaf 2012 wordt daarom al wel nagedacht over hoe het CJG Waalre voor deze extra taken kan worden ingericht. Per september 2011 is het CJG Waalre actief en vanaf 2012 wordt voortgebouwd op de basis die in 2011 is neergezet. Wij gaan zorgen voor meer naamsbekendheid van het CJG Waalre. Het CJG wordt doorontwikkeld om beter te

voldoen aan de behoeften die de Waalrese bevolking heeft op het gebied van opgroeien en opvoeden. Daarnaast worden de eerste stappen gezet om het CJG voor te bereiden op de Transitie Jeugdzorg.

Gevolgen voor lokaal beleid

Diverse samenhangende ontwikkelingen zoals de transitie jeugdzorg (2012-2016); de Wet passend onderwijs (1 augustus 2012); de Wet Zorg voor Jeugd (gaat de Wet op de Jeugdzorg vervangen) geven aanleiding tot de opzet van een integraal onderwijs- en jeugdbeleid. Hiertoe wordt de Lokale Educatieve Agenda doorontwikkeld naar een Lokale Educatieve Jeugd Agenda (LEJA). In 2012 is projectplan LEJA gereed. De overlap met de Wmo, daar waar het jeugd betreft (door de veranderingen in de AWBZ), krijgt hierbij ook aandacht.

3. Doelstellingen/Speerpunten en resultaten per prestatieveld

In dit hoofdstuk worden de doelstellingen/speerpunten en resultaten per prestatieveld beschreven. Het formuleren van doelstellingen en resultaten volgens het SMART principe is populair. Daarom gaan we hier even kort op in. SMART staat voor: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden.

De Wmo kenmerkt zich door vernieuwing, verandering en het zoeken naar het onbekende. Het is daarbij niet altijd vooraf duidelijk hoever je zult komen en in hoeverre het doel haalbaar is. In dit beleidsplan wordt het SMART-principe dan ook toegepast naar de geest in plaats van naar de letter. SMART is geen doel op zich. De beleidsdoelstellingen zijn een streven en spreken een ambitie uit. De resultaten zijn voor zover mogelijk meetbaar gemaakt en er zijn indicatoren benoemd. Zodanig dat kan worden gemonitord in hoeverre het resultaat wordt bereikt.

In de volgende paragrafen worden de prestatievelden besproken met de daarbij gestelde doelen voor de komende jaren.

De basis (de zgn. **broninformatie**) hiervan wordt gevormd door:

- de informatie uit de GGD-monitoren,
- de evaluatie van het Wmo-beleidsplan 2008-2011,
- de nota van uitgangspunten “MENSEN” (Meer deelname door Eenvoudiger te doen wat Nodig is, Slim, Eerlijk en Naar vermogen) zoals deze door de Wmo-raadscommissie is opgesteld en aangeboden aan de gemeenteraad,
- informatie uit de SGB0-benchmark en de leefbaarheidsmonitor én
- de (toekomstige) maatschappelijke ontwikkelingen.

In de nota “MENSEN” komen vijf belangrijke uitgangspunten naar voren:

1. Mensen moeten in staat blijven te participeren in de samenleving en deel te nemen aan activiteiten en het verenigingsleven.
2. Het is essentieel mantel- en informele zorg in stand te houden en daar waar mogelijk uit te breiden. Dit is niet alleen een belangrijke en goede vorm van hulp maar ook kosteneffectief.
3. Er zal een beroep worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van burgers, zowel materieel als immaterieel. Wat zelf verzorgd/geregeld kan worden, zal worden vereist.
4. Medewerkers van de gemeente moeten de omslag (kunnen) maken van aanbodgericht denken naar vraaggericht denken. Waarbij de regie bij de burger (en zijn omgeving) blijft liggen.

5. Professionele organisaties en (vrijwilligers)verenigingen worden aangesproken op hun professionele en/of maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ook van hen wordt verwacht dat niet het aanbod-denken leidend is maar de vraag en behoefte vanuit de burger c.q. samenleving. Het aanbod moet hierop zijn gericht. In contracten en overeenkomsten zal dit herkenbaar moeten terugkomen.

Bovengenoemde vijf uitgangspunten worden als leidraad in dit Wmo-beleidsplan meegenomen. De uitvoering van het Wmo-beleid de komende jaren wordt getoetst aan deze uitgangspunten. De nota "MENSEN" is als bijlage bij dit Wmo-beleidsplan opgenomen.

Van de cijfers uit de diverse GGD- monitoren is een tekstuele vertaling gemaakt (zie bijlage). Deze informatie is aangevuld met dat wat we weten uit de Leefbaarheidsmonitor en de SGBO benchmark, in combinatie met de huidige maatschappelijke ontwikkelingen. Ook deze informatie vormt een belangrijk uitgangspunt in dit Wmo-beleidsplan.

Uit de evaluatie van het Wmo-beleidsplan 2008-2011 wordt eveneens lering getrokken. De algemene conclusie uit de evaluatie van het Wmo-beleidsplan 2008-2011 wordt per prestatieveld telkens kort weergegeven. De evaluatie van het Wmo-beleidsplan 2008-2011 treft u eveneens in bijlage aan.

Aan de hand van bovengenoemde broninformatie zijn diverse **speerpunten** geformuleerd. Ook de input van de Participatieraad speelt hierbij een belangrijke rol. De Participatieraad fungeert immers als belangenbehartiger van de burger in de gemeente Waalre. Dit orgaan is als het ware het doorgeefluik van signalen die de burger in de gemeente Waalre afgeeft richting gemeentelijk beleid.

In een schema per prestatieveld worden de **resultaten** en de **indicatoren** bij het betreffende speerpunt weergegeven (een resultaat is: een gegeven/feit/situatie; een indicator is: hoe je het resultaat meet). In zogenaamde "uitvoeringsprogramma's" die de komende vier jaar worden opgesteld als (re)actie op de genoemde speerpunten, wordt aangegeven hoe de doelen en resultaten uit dit beleidsplan bereikt worden en welke concrete activiteiten daarbij nodig zijn. Een uitvoeringsprogramma" wordt in projectvorm uitgevoerd en uitgewerkt, zonodig wordt hiervoor een tijdelijke werkgroep geformeerd.

Wellicht ten overvloede merken wij op dat de mate waarin de genoemde speerpunten daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden mede afhankelijk is van de beschikbaar gestelde financiële middelen en de geraamde ureninzet van de betrokken ambtenaren.

Communicatie

Zoals bij het lezen van dit beleidsplan zal blijken speelt communicatie over de Wmo (in al haar facetten) naar de burgers toe een zeer belangrijke rol. De kracht van een effectieve communicatie zit vaak in herhaling van de boodschap. Communicatie kan op diverse manieren gestalte krijgen. Te denken valt aan communicatie via:

- het Wmo-loket of Centrum voor Jeugd en Gezin d.m.v. actieve informatieverstrekking door de consulent;
- het plaatsen van een artikel of artikelenreeks in de Schakel;
- het organiseren van bijeenkomsten met burgers, belangenorganisaties en maatschappelijke organisaties om meningen en ervaringen te delen ten aanzien van een bepaald thema binnen de Wmo;

- het organiseren van informatiebijeenkomsten rondom een bepaald thema of met betrekking tot een bepaalde ontwikkeling binnen de Wmo;
- het ophangen van posters en/of het uitdelen van flyers
- het gericht aanschrijven met een brief van bepaalde groepen burgers binnen de gemeente Waalre

3.1 Prestatieveld I: Leefbaarheid en sociale samenhang

Omschrijving

Sociale samenhang en leefbaarheid vormen de kern van de Wmo. Daar ligt de basis voor het realiseren van resultaten op vrijwel alle overige prestatievelden. Prestatieveld I fungeert dan ook als het ware als overkoepelend prestatieveld voor de overige prestatievelden.

De begrippen sociale samenhang en leefbaarheid hebben veel raakvlakken. Sociale samenhang kan gezien worden als onderdeel van de leefbaarheid. Bij sociale samenhang is de communicatie tussen personen en het aangaan van relaties van groot belang. Het begrip leefbaarheid bevat zowel de sociale samenhang als het persoonlijke gevoel waarmee men de eigen omgeving ervaart. Zo is het van belang dat voorzieningen dichtbij zijn, er tevredenheid over de eigen woning bestaat en een gevoel van veiligheid heerst. Daarnaast spelen uiteraard ook andere zaken een rol. Men kan bijvoorbeeld behoefte hebben aan een levendige omgeving, een oase van rust, of een combinatie daarvan. Dit geeft al aan dat de begrippen sociale samenhang en leefbaarheid moeilijk te definiëren zijn. De gemeente heeft dan ook een grote mate van vrijheid om hieraan lokaal invulling te geven. Elke gemeente is tenslotte anders en heeft andere behoeftes.

Er zijn meerdere manieren denkbaar waarop een gemeente richting kan geven aan het stimuleren van leefbaarheid en sociale samenhang in haar gemeente. Wat wel duidelijk is dat dit prestatieveld sterk samenhangt met andere beleidsterreinen. Afstemming met beleidsvelden zoals bijvoorbeeld Sport, Onderwijs, Accommodaties, Groen, Veiligheid en andere prestatievelden uit de Wmo is daarom erg belangrijk.

Leefbaarheid kan omschreven worden als: het wonen in een prettige en veilige omgeving met voldoende sociale contacten, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten. Het is echter onmogelijk hier een sluitende definitie van te maken, aangezien iedere persoon leefbaarheid anders ervaart. Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid wordt niet alleen bereikt door inzet van professionele organisaties. Het gaat vooral om inzet van de eigen burgers. Een leefbare samenleving wordt bepaald door de bewoners zelf. Men kan concluderen dat de gemeente Waalre leefbaar is, als de inwoner dit zo ervaart.

Organisaties die mede bijdragen aan leefbaarheid en sociale samenhang zijn o.a. de Voedselbank, Vluchtelingenwerk, Buurtverenigingen, het Liac, Seniorweb en de Seniorenraad. Deze organisaties worden grotendeels draaiende gehouden door vrijwilligers. De gemeente subsidieert deze organisaties. Ook armoedebestrijding (hier houdt het Samenwerkingsverband Werk en Inkomen zich mee bezig) en het implementeren van Agenda 22 dragen bij aan het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid.

Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011

De algemene conclusie m.b.t. prestatieveld I is:

M.b.t. het aspect “Bewustwording” zijn we op de goede weg. De gemeente is nu zelf gewend aan c.q. bewust van de Wmo. Het moment is aangebroken om de volgende stap ten aanzien van bewustwording te zetten. Burgers zijn zich bewust van de Wmo geworden omdat ze de Wmo nodig hadden in de vorm van individuele voorzieningen. Burgers zijn zich er echter vaak niet van bewust dat de Wmo veel meer betekent dan dat alleen.

De Kanteling hoort in de volgende stap naar bewustwording. Hiermee zal de bewustwording

van de Wmo overgaan in de Kanteling.

M.b.t. het aspect “Bewustwording” is niet alleen veel aandacht geschonken aan het bekend raken met en het bewust worden van de Wmo in algemene zin; ook veel aandacht werd geschonken aan het bewust maken/worden van het belang van vrijwilligers en mantelzorgers.

Speerpunten

De speerpunten die n.a.v. de broninformatie geformuleerd kunnen worden zijn:

Stimuleren van bewonersparticipatie:

- Inwoners van de gemeente Waalre stimuleren bijeenkomsten te organiseren waarbij gezamenlijk nagedacht wordt over hoe bijvoorbeeld dorpsgenoten die een steuntje in de rug kunnen gebruiken, geholpen kunnen worden.
- Stimuleren van buurtverenigingen en belangenorganisaties tot een actieve rol in het zoeken naar participatie.
- Stimuleren van kleinschalige initiatieven in de eigen buurt.

Op een juiste en zorgvuldige manier informeren van de burger om mee te kunnen doen in de samenleving. Hiervoor is o.a. een goede samenwerking en afstemming met het Samenwerkingsverband Werk & Inkomen (SW&I) noodzakelijk: Het is uiteraard niet alleen deze groep uitkeringsgerechtigden waarvoor aandacht moet bestaan; het betreft uiteraard ook andere doelgroepen aan de onderkant van de samenleving:

- Meer bekendheid geven aan fondsen, denk aan Jeugdsportfonds, Stichting leergeld via sociale dienst of schuldhulpverlening. Laagdrempelige communicatie hierover naar de burger toe!
- Intercollegiale samenwerking met SW&I stimuleren. Doel: het “niet gebruik” van bepaalde voorzieningen tegengaan en de burger hierover beter informeren (“armoedebestrijding”).

Resultaten en Indicatoren

In het schema hieronder worden de beoogde resultaten en de indicatoren waarmee de resultaten gemeten worden, weergegeven.

Speerpunten	Resultaten	Indicator
<i>Stimuleren van bewonersparticipatie:</i> Stimuleren van buurtverenigingen/ belangenorganisaties tot actieve rol in het zoeken naar participatie; Stimuleren van kleinschalige (buurt) initiatieven.	Bewoners organiseren bijeenkomsten met doel bewonersparticipatie; Bewoners kennen elkaar/buurtgenoten leren elkaar kennen;	Aantal bijeenkomsten (met ondersteuning door gemeente; die bijeenkomsten zullen waarschijnlijk bekend zijn bij de gemeente); Aantal (bewoners) initiatieven (voor zover gemeld bij gemeente); D.m.v. GGD monitor wordt mate van eenzaamheid gemeten (om de 4 jaar).

	Voorkomen van eenzaamheid.	
<p><i>Op juiste en zorgvuldige manier informeren van de burger om mee te kunnen doen. Samenwerken met SW&I is hiervoor noodzakelijk.:</i></p> <p>Meer bekendheid geven aan bestaande fondsen door laagdrempelige communicatie naar burger, (sport) verenigingen en informele organisaties toe;</p> <p>Organiseren brainstormsessie SW&I met als doel mensen met lage inkomens naar bepaalde voorzieningen toe te leiden.</p>	<p>Burgers worden geïnformeerd over bestaande fondsen waar zij mogelijk een beroep op kunnen doen.</p> <p>Integraal samenwerken met SW&I;</p>	<p>Mailing; plaatsen info op gemeentelijke website; plaatsen info in Schakel; KCC en Wmo-loket beschikken over deze info;</p> <p>Plaatsvinden overleg (1 keer per 2 maanden) tussen beleidsambtenaren Wmo en SW&I.</p>
Doorontwikkelen leefbaarheidsmonitor c.q. wijkonderzoek verrichten.	Samenhang in wijk/dorpskern.	Zie “Stimuleren van bewonersparticipatie”.

3.2. Prestatieveld 2. Ondersteunen van jeugd en opvoeders

Omschrijving

Het leidende principe binnen prestatieveld 2 is preventie. Het jeugdbeleid richt zich op het laten opgroeien van jongeren tot volwaardige burgers. Dit prestatieveld richt zich op algemene preventie voor alle jeugdigen en hun ouders/verzorgers, zodat zij goed kunnen opgroeien en opvoeden. Het bevorderen van zelfredzaamheid vormt hierbij tevens een belangrijk uitgangspunt. Ook richt dit prestatieveld zich op het bieden van aanvullende zorg en ondersteuning voor die jeugdigen en ouders/verzorgers die extra hulp nodig hebben bij het opgroeien respectievelijk opvoeden. Hierbij wordt zoveel mogelijk voorkomen dat er zwaardere geïndiceerde hulp nodig is.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG):

Iedere gemeente moet in 2011 minimaal één Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) binnen haar gemeentegrenzen hebben. Een CJG moet voldoen aan een landelijk model, maar iedere gemeente heeft de ruimte om binnen de kaders van het model het CJG op een eigen manier in te vullen. In het Ontwerp- en realisatieplan Centrum voor Jeugd en Gezin is uitgewerkt hoe het CJG Waalre wordt gerealiseerd.

Bij het realiseren van het CJG Waalre worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het CJG Waalre voldoet aan het landelijke basismodel.
- Het lokale WMO beleid wordt betrokken bij de invulling en uitvoering van de vijf functies uit prestatieveld 2.
- De gemeentelijke visie, doel en indeling naar categorieën vormen de basis van het CJG Waalre en geven uitwerking aan het preventief jeugdbeleid.
- Via een website is informatie direct toegankelijk.
- Het fysieke loket is een laagdrempelige en vertrouwde plek op een centrale locatie.
- In alle gevallen is de anonimiteit en privacy gewaarborgd.
- De visie van de gemeente Waalre op het CJG wordt onderschreven door de partners.
- Het CJG Waalre wordt in A2 verband ontwikkeld op basis van efficiëntie en met behoud van lokale inkleuring.
- Er wordt gebruik gemaakt van producten die op SRE niveau ontwikkeld worden als deze een doelmatige bijdrage leveren.

Het CJG Waalre heeft de volgende doelen:

- het CJG is *de plek* waar alle jeugdigen, ouders/opvoeders en professionals terecht kunnen voor informatie en advies over opgroeien en opvoeden;
- Het CJG is óók *de plek* waar signalen worden opgepikt, waarnodig direct licht pedagogische hulp beschikbaar is en/of (op basis van formele afspraken) toeleiding plaatsvindt naar andere instellingen/organisaties
- Toeleiding naar kernpartners of andere organisaties vindt altijd ‘warm’ plaats (de vraag reist, *niet* de vrager!)
- het CJG ontwikkelt zich tot de spil in het preventief jeugdbeleid en de verbinding met andere (lokale) partners zoals onder meer Bureau Jeugdzorg

- in het CJG worden bindende afspraken gemaakt met de kernpartners en ketenpartners (groeimodel) over de coördinatie van zorg, inclusief doorzettingsmacht.

Om bovenstaande doelen te bereiken zijn de volgende randvoorwaarden noodzakelijk:

- het CJG sluit proactief aan bij de behoefte(n) van de doelgroepen;
- het CJG werkt vraaggericht en outreachend;
- het CJG heeft een positieve uitstraling;
- Het CJG is een laagdrempelige voorziening
- Binnen het CJG wordt een eenheid van taal ontwikkeld
- het CJG wordt ingericht op basis van een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en de kernpartners én toetsbare afspraken met (keten)partners;
- om het CJG te introduceren bij jeugd, ouders en professionals wordt een communicatieplan opgesteld.

Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011

De algemene conclusie m.b.t. prestatieveld 2 is:

De daadwerkelijke ondersteuning bij opgroeien en opvoeden krijgt vorm binnen het Centrum het Jeugd en Gezin, dat in 2011 operationeel zal zijn. In de voorgaande jaren, 2008 t/m 2010, heeft de nadruk gelegen op het verbeteren van de zorgstructuur rondom het kind en het gezin. Dit is gebeurd door faciliteren van de hulpverlenende instanties en het opzetten van nieuwe middelen en gereedschappen, zoals het Elektronisch Kinddossier en het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd.

Speerpunten

De speerpunten die n.a.v. de broninformatie geformuleerd kunnen worden zijn:

- Realiseren van een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).
- Doorvoeren transitie Jeugdzorg.
- Meer bekendheid geven aan MEE over wat deze organisatie te bieden heeft.
- Opstellen kaders Lokale Educatieve Jeugd Agenda (Leja).

Resultaten en Indicatoren

In het schema hieronder worden de beoogde resultaten en de indicatoren waarmee de resultaten gemeten worden, weergegeven.

Speerpunten	Resultaten	Indicator
Opzetten van CJG.	Realisatie CJG.	Bestaan fysiek loket CJG.
Doorvoeren transitie Jeugdzorg.	Taken Jeugdzorg zijn geïmplementeerd binnen de gemeente.	Projectplan c.q. plan van aanpak.
Meer bekendheid geven aan MEE.	MEE is bekend bij de burger. Meer burgers/organisaties weten MEE te vinden.	Jaarverslag MEE: bijv. toename v.d. verzoeken om informatie.
Opstellen kaders Leja	Leja is opgesteld.	Leja is vastgesteld.

3.3. Prestatieveld 3. Informatie, advies en cliëntondersteuning

Omschrijving

Met het geven van “informatie en advies” wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Uitgangspunt hierbij is de “één loket gedachte”: een burger dient zich in principe niet vaker dan één keer tot de gemeente hoeven te wenden om over het hele scala van voorzieningen of overige mogelijkheden om geholpen te worden, informatie te krijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot het geven van informatie en advies over voorzieningen waar zij zelf over gaat, maar ook over relevante aanpalende terreinen. Een zorgvuldig gevulde sociale kaart is hierbij onmisbaar.

Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies. Het richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet op kan lossen. Het kan gaan om informatie en advies, maar vooral ook om uitgebreide vraagverheldering (o.a. het zogenaamde keukentafelgesprek) en kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen.

Informatie, advies en cliëntondersteuning op het brede terrein van wonen, welzijn en zorg zijn de burger behulpzaam bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Dit met het doel de zelfredzaamheid van de burger en de maatschappelijke participatie te bevorderen.

Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011

De algemene conclusie m.b.t. prestatieveld 3 is:

De kwaliteit van de dienstverlening staat voorop met als uitgangspunt daarbij de vraag van de klant. Een vraagverhelderingsgesprek zorgt ervoor dat beperkingen op alle leefgebieden in beeld gebracht worden. De “high trust society” is hierbij leidend waarbij meer eigen verantwoordelijkheid bij de burger komt te liggen. Dit betekent dat gekeken wordt naar wat de burger zelf of zijn sociale netwerk kan bijdragen aan het kunnen meedoen in de samenleving. Daar waar dit niet mogelijk is vormt de gemeentelijke overheid een vangnet.

Speerpunten

De speerpunten die n.a.v. de broninformatie geformuleerd kunnen worden zijn:

- Goede communicatie naar de burger toe over waar zij informatie en advies over de Wmo kan krijgen (o.a. ook over klachten- en bezwaarprocedure).
- Verwachtingenmanagement door Wmo-consulent naar de burger toe.
- Relatie met huisartsen versterken om zo de onderlinge samenwerking te bevorderen.
- Burgers, belangenbehartigers en ouderenadviseurs Informeren over de Kanteling.
- Werkwijze Wmo-consulent conform Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl.
- Nazorg na indicatiestelling.

Resultaten en Indicatoren

In het schema hieronder worden de beoogde resultaten en de indicatoren waarmee de resultaten gemeten worden, weergegeven.

Speerpunten	Resultaten	Indicator
Goede communicatie naar de burger toe over waar deze informatie over de Wmo kan krijgen.	De burger weet van het bestaan van de Wmo; de burger weet waar hij/zij informatie kan krijgen over de Wmo.	Aantal hits gemeentelijke website (afd. communicatie kan het aantal bezoekers per product meten).
<p><i>Verwachtingenmanagement:</i></p> <p>door Wmo-consulent naar de burger toe;</p> <p>door afd. beleid naar belangenbehartigers en ouderenadviseurs toe.</p> <p>Informereren over de Kanteling.</p>	De burger is "gekanteld" in denken en doen: "eigen kracht voorop"	<p>Klanttevredenheidsonderzoek (bijv. SGBO) (1 keer per jaar).</p> <p>Informatie verstrekken in de Schakel (1 keer per maand).</p>
Versterken relatie met de eerste lijnszorg (o.a. huisartsen en fysiotherapeuten) om tot goed beleid te komen: eerste lijnszorg informeert en verwijst door in de lijn van de kanteling.	Beleid is inhoudelijk afgestemd met eerste lijnszorg; eerste lijnszorg is op de hoogte van het beleid en van wat de kanteling inhoudt.	<p>Aanwezigheid op stuurgroepvergaderingen.</p> <p>Plaatsvinden/bestaan van eerste lijnsoverleg (1 keer per 3 maanden).</p>
Sociale kaart/Regelhulp uitbreiden en bekend maken: overzicht van lokale en regionale voorzieningen waar professionals en inwoners voor ondersteuning gebruik van kunnen maken.	Realisatie (integrale) sociale kaart voor professionals en burgers.	<p>Sociale kaart voor professionals en burgers is beschikbaar op gemeentelijke website.</p> <p>Tevens in hard-copy beschikbaar te stellen door het Wmo-loket.</p> <p>Actief verspreiden van sociale kaart.</p> <p>Aantal hits gemeentelijke website.</p>
Werkwijze Wmo-consulent/Inrichting Wmo-loket conform kanteling en welzijn nieuwe stijl (belangrijke succesfactoren: tijd, opleiding en communicatie).	Realiseren van Wmo-loket nieuwe stijl. Met het benoemde resultaat moet recht worden gedaan aan de kanteling die Wmo-breed moet plaatsvinden: niet de vraag (claim) maar de behoefte van de klant staat centraal; de	Een herkenbaar Wmo-loket nieuwe stijl.

	<p>behoefte die d.m.v. vraagverheldering wordt vastgesteld, wordt alvorens te praten over individuele gemeentelijke voorzieningen, eerst gekeken naar de eigen verantwoordelijkheden en mogelijkheden van de burger.</p> <p>Goed werkende ICT-voorziening (bijv. deugdelijke applicaties, gebruik van dongel).</p>	<p>Efficiënter werken.</p> <p>Genereren goede managementinformatie.</p> <p>Toename aantal huisbezoeken/keukentafelgesprekken met verslaglegging in een daartoe uitgerust registratiesysteem.</p>
Nazorg na indicatiestelling.	<p>Kwaliteitsmeting: cliënttevredenheid; kwaliteit van dienstverlening (door zorgaanbieder).</p>	<p>Jaarlijks cliënttevredenheidsonderzoek houden/SGBO-benchmark.</p>

3.4. Prestatieveld 4. Ondersteunen van mantelzorg en vrijwillige inzet

Omschrijving

De Wmo vormt het juridisch kader waarin de ondersteuning van mantelzorg en vrijwillige inzet geregeld is. De belangrijkste uitgangspunten van de rijksoverheid voor de Wmo zijn:

- Burgers zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het vinden van oplossingen voor problemen van zichzelf.
- De gemeente treedt als vangnet op voor burgers die zelfstandig wonen en ondersteuning nodig hebben en deze ondersteuning niet zelf kunnen organiseren.
- De gemeente is verantwoordelijk voor een samenhangend stelsel van welzijn, wonen en zorg op lokaal niveau.

Uit deze uitgangspunten blijkt dat de overheid wil bereiken dat mensen zoveel mogelijk voor zichzelf en elkaar zorgen. Mantelzorg en vrijwillige inzet zijn daarvoor belangrijke instrumenten.

Door te denken vanuit dit kader wordt volledig invulling gegeven aan de Wmo-gedachte. Niet denken in termen van producten en voorzieningen, maar in termen van zodanig compenseren dat mensen weer in staat zijn om volwaardig te participeren. Dit komt de kwaliteit van leven van de burger in kwestie ten goede, maar ook dat van zijn omgeving en dat van de maatschappij. Door mensen, voor zover mogelijk, zelf verantwoordelijk te laten zijn en daar waar nodig hun beperkingen te compenseren, levert dat naast een inhoudelijk voordeel ook een economisch voordeel op. Het is dus in ieders belang dat mantelzorgers en vrijwilligers hun werk kunnen blijven doen. Het is aan de gemeente hierin de nodige ondersteuning te bieden.

Definiëring mantelzorgondersteuning en vrijwillige inzet:

De Wmo definieert mantelzorg als langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, door personen in diens directe omgeving. De zorgverlening vloeit hierbij rechtstreeks voort uit de sociale relatie en overstijgt de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar.

Een vrijwilliger is iemand die in enig organisatorisch verband onverplicht en onbetaald werkzaamheden verricht. Hij of zij doet dit ten behoeve van anderen en/of de samenleving waarbij een maatschappelijk belang wordt gediend.

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de sociale samenhang in de samenleving. Vrijwilligerswerk is dan ook bij uitstek het instrument voor burgers om verantwoordelijkheid te nemen en niet alles van een ander of van de overheid te verwachten. Met vrijwillige inzet geeft de burger niet alleen zijn eigen “meedoen” vorm, maar draagt hij ook bij aan het “meedoen” van kwetsbare groepen. De doelstelling van de Wmo is “meedoen” in de brede zin van het woord. Dit vereist dat vrijwillige inzet op alle terreinen van de samenleving ondersteund wordt.

Basisfuncties en lokale situatie

Het ministerie van VWS heeft een pakket aan basisfuncties samengesteld voor lokale ondersteuning van vrijwilligerswerk. Daarmee geeft het ministerie een handreiking maar tegelijkertijd ook een toetsingskader voor lokale inzet op het gebied van mantelzorgondersteuning en vrijwillige inzet. De beschrijvingen zijn dusdanig gekozen dat ze een richting aangeven voor lokaal beleid maar tegelijkertijd ook veel ruimte bieden voor nadere lokale invulling. De gemeente kan (en moet) keuzes maken m.b.t. de inhoud van de ondersteuning en ook het ambitieniveau aan de lokale situatie aanpassen.

Dit ambitieniveau is voor de gemeente Waalre neergelegd in de notitie “Steunpunt Vrijwilligerswerk Waalre” die u in bijlage bij dit beleidsplan aantreft. Deze notitie vormt de leidraad voor het Steunpunt Vrijwilligerswerk dat in 2011 binnen de gemeente Waalre is opgezet. Voor de nadere inhoud volstaan wij er hiermee naar bovengenoemde notitie te verwijzen. Tevens wordt bij het operationaliseren van het Steunpunt Vrijwilligerswerk rekening gehouden met de verbinding die moet worden gelegd tussen de formele en informele zorg. Want ook dit is een aspect dat in de toekomst steeds belangrijker wordt. De uitgangspunten hierbij zijn in de notitie “coördinatie informele zorg” weergegeven. Deze notitie is met name gericht op de ontwikkeling van een informele zorgketen in de gemeente Waalre. Voorafgaand aan het vormen van een coalitie tussen formele en informele organisaties, wat uiteindelijk het doel is, is het belangrijk dat ook samengewerkt wordt tussen informele organisaties onderling (keten informele zorg). Deze informele organisaties kunnen gezamenlijk hun diensten etaleren om zodoende de toegankelijkheid tot deze diensten te vergemakkelijken. De notitie “coördinatie informele zorg” treft u eveneens in bijlage waarin u van de nadere inhoud kennis kunt nemen.

Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011

De algemene conclusie m.b.t. prestatieveld 4 is:

- In de afgelopen jaren is geprobeerd een steeds beter klimaat voor vrijwilligers te creëren. Het doel hiervan is enerzijds ervoor te zorgen dat burgers die al vrijwilligerswerk doen, dit vooral willen blijven doen; anderzijds dat er nieuwe vrijwilligers bij komen die dit werk in de toekomst willen voortzetten. Door de vermaatschappelijking van de zorg wordt het vrijwilligerswerk steeds belangrijker in de toekomst. Met de komst van een Steunpunt Vrijwilligerswerk in Waalre is de verwachting dat er een belangrijke impuls kan worden gegeven aan een prettig klimaat voor vrijwilligers.
- Binnen de financiële mogelijkheden die er zijn voert het Steunpunt Mantelzorg Waalre de mantelzorgactiviteiten op een gedegen en zorgvuldige manier uit. Voor de toekomst blijft het streven de mantelzorger binnen de gemeente Waalre in beeld te brengen en op een zo optimaal mogelijke manier ondersteuning te bieden.

Speerpunten

De speerpunten die n.a.v. de broninformatie geformuleerd kunnen worden zijn:

- Operationaliseren Steunpunt Vrijwilligerswerk Waalre.
- Vrijwilligers faciliteren d.m.v. vrijwilligersverzekering.
- Vrijwilligers waarderen.
- Doorontwikkelen Steunpunt Mantelzorg.

- Ondersteuning bieden aan mantelzorgers.
- Informatievoorziening: websites, praktische handreikingen voor de mantelzorger.
- Organisaties (ook de eigen organisatie) stimuleren om met de methodiek Familiezorg te gaan werken.
- Huisartsen meer betrekken bij ontwikkelen van beleid/versterken relaties huisartsen (bijv. door samen met LGB-er “visites” af te leggen bij de diverse huisartsen). Zie voor verdere uitwerking prestatieveld 3 (niet meer genoemd in schema van prestatieveld 4).
- Bevorderen samenwerking informele organisaties onderling (keten informele zorg).
- Coalities vormen tussen formele en informele zorg(-organisaties).
- Uitbreiden sociale kaart en deze zichtbaar maken. Zie voor verdere uitwerking prestatieveld 3 (niet meer genoemd in schema prestatieveld 4).
- Werkgroep mantelzorg projectmatig bijeen laten komen: knelpuntendiscussie voeren om input te verkrijgen.

Resultaten en Indicatoren

In het schema hieronder worden de beoogde resultaten en de indicatoren waarmee de resultaten gemeten worden, weergegeven.

Speerpunten	Resultaten	Indicator
Operationaliseren Steunpunt Vrijwilligerswerk Waalre	Operationalisering Steunpunt Vrijwilligerswerk Waalre; Vraagbaak voor mensen die op zoek zijn naar vrijwilligers en voor mensen die vrijwilligerswerk willen verrichten.	Steunpunt Vrijwilligerswerk is bekend bij de burger, de verenigingen en formele en informele organisaties; Vacaturebank is opgericht en in bedrijf; Publicaties op gemeentelijke website, website Vrijwilligers Waalre (=steunpunt vrijwilligerwerk) en in de Schakel.
Vrijwilligers faciliteren d.m.v. vrijwilligersverzekering	Vrijwilligers zijn verzekerd conform polis die hiervoor afgesloten is.	Toename van het aantal verzekerden.
Vrijwilligers waarderen d.m.v. vrijwilligersavond	Waardering voor vrijwilligers wordt openlijk uitgesproken door zowel de gemeente als de eigen organisatie.	Aantal genomineerden per jaar. Organiseren vrijwilligersavond 1 keer per jaar.
Doorontwikkelen Steunpunt Mantelzorg: naast bestaande nieuwe en vernieuwende vormen van mantelzorgondersteuning bieden.	Uitbreiding ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers.	
Ondersteuning bieden aan de mantelzorger d.m.v. kleinschalige	D.m.v. kleinschalige (burger)initiatieven wordt ondersteuning geboden aan	Toename aantal (burger)initiatieven op het gebied van ondersteuning aan

(burger)initiatieven, bijv. computercursus voor de mantelzorger.	mantelzorgers.	de mantelzorger.
Ontwikkelen praktische informatiegids t.b.v. de mantelzorger	Praktische informatiegids t.b.v. de mantelzorger is beschikbaar en wordt actief verspreid.	Het is de burger bekend dat de informatiegids mantelzorg afgehaald kan worden.
Stimuleren van organisaties om met de methodiek familie­zorg (c.q. eigen kracht, mentorschap) te werken. Wmo-consulent op de hoogte brengen van methodiek familie­zorg. Stimuleren om a.h.v. deze methodiek keukentafel­gesprekken te voeren.	Maatschappelijke organisaties werken met familie­zorg.	Bevindingen zijn bekend d.m.v. het werken met familie­zorg in bepaalde situaties; Bekend is welke organisaties met familie­zorg werken.
Bevorderen samenwerking informele organisaties onderling (keten informele zorg).	Organisaties van informele zorg weten elkaar te vinden, werken samen, etaleren gezamenlijk hun dienstenaanbod en verwijzen naar elkaar door.	
Coalitie vormen tussen formele en informele zorg (-organisaties)	Organisaties van formele en informele zorg weten elkaar te vinden, werken samen en verwijzen naar elkaar door.	
Werkgroep mantel­zorg projectmatig bijeen laten komen. Professionals betrekken bij mantel­zorg­beleid (het versterken van de relatie met de huisartsen hoort hier ook bij).	Knelpunt­discussie voeren. Professionals ondersteunen beleid en dragen dit binnen de eigen organisatie uit. Professionals maken onderdeel uit van beleid.	Zichtbare input. Maatschappelijke organisaties (o.a. vertegenwoordigd in werkgroep) voeren beleid conform beleid en prestatie­overeenkomst uit.

3.5. Prestatieveld 5. Bevorderen van deelname van mensen met een beperking

Omschrijving

In prestatieveld 5 wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente hoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. De maatregelen hebben dus een preventief en collectief karakter, in tegenstelling tot de maatregelen die onder prestatieveld 6 vallen en de individuele beperking en behoefte leidend is. In die zin zullen de maatregelen binnen dit prestatieveld dus niet gericht zijn op individuele personen met een beperking, chronisch psychisch probleem of psychosociaal probleem. Het gaat hier om een breed scala van mogelijke maatregelen. Denk hierbij aan de toegankelijkheid van de woonomgeving en van openbare ruimten. Maar ook aan een zodanige inrichting van de woonomgeving dat mensen met een rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten. Verder gaat het om het organiseren van activiteiten met een sociaal-recreatief of sportief karakter voor kwetsbare doelgroepen. Het voeren van inclusief beleid is daarbij noodzakelijk. Dit is de meest ultieme vorm van integraal beleid. Het houdt in dat op alle beleidsterreinen per definitie rekening wordt gehouden met mensen met een beperking, van welke aard dan ook (Agenda 22).

Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011

De algemene conclusie m.b.t. prestatieveld 5 is:

T.a.v. bevorderen van deelname aan- en in de samenleving luidt de conclusie dat dit een heel breed en divers terrein betreft. Over de volle breedte op dit terrein wordt inzet gepleegd. Het vertalen naar concrete acties zou meer mogen, echter de beperkte financiële middelen en beschikbare ambtelijke uren spelen hierbij een belangrijke rol. Ook voor de toekomst blijft echter het streven zo veel mogelijk resultaat te behalen op dit vlak. De aandachtspunten uit het rapport Ouderen- en Gehandicaptenproof zijn opgepakt; de aangegeven knelpunten zijn voor zover mogelijk opgelost.

Speerpunten

De speerpunten die n.a.v. de broninformatie geformuleerd kunnen worden zijn:

- Voorwaarden scheppen dat burgers langer in de eigen woonomgeving kunnen blijven wonen (denk hierbij bijvoorbeeld aan het project Blijven Thuis in Eigen Huis, informele dienstverlening).
- Inzetten op voorkomen en beperken van eenzaamheid d.m.v. : signaleren, scholing m.b.t. signaleren, ontmoeten (= pv 1), samen eten, saamhorigheid buurt stimuleren. Buurtverenigingen en vrijwilligersorganisaties kunnen hierin een belangrijke rol spelen (denk hierbij bijvoorbeeld aan het adviserend huisbezoek, een cursus signaleren voor vrijwilligers, de eetpunten).
- Uitvoering geven aan AWBZ-decentralisatie.
- Implementeren Agenda 22.

Resultaten en Indicatoren

In het schema hieronder worden de beoogde resultaten en de indicatoren waarmee de resultaten gemeten worden, weergegeven.

Speerpunten	Resultaten	Indicator
<p><i>Langer in de eigen woning blijven wonen.</i></p> <p>Project BTEH voorzetten.</p> <p>Informele dienstverlening opzetten/continueren (bijv. via Liac).</p>	<p>Inwoners blijven zolang mogelijk in de eigen woning wonen.</p> <p>Verbetering van de informele dienstverlening aan de burger, waarbij tegemoet wordt gekomen aan de zorgvraag.</p>	<p>Toename aantal mensen lid van Punt Extra.</p> <p>Aantal vragen om vrijw.dienstverlening bij het Liac/Punt Extra e.d.</p>
<p><i>Voorkomen/beperken eenzaamheid.</i></p> <p>Adviserend huisbezoek voortzetten.</p> <p>Cursus signaleren voortzetten.</p> <p>Opzetten extra eetpunten.</p>	<p>Opvangen signalen o.a. m.b.t. eenzaamheid.</p> <p>Herkennen van o.a. eenzaamheid (maar ook armoede, huiselijk geweld e.d.)</p> <p>Bestaan van extra eetpunt.</p>	<p>Registratie signalen en doorleiding naar de daartoe aangewezen instantie: hiervoor moet een "tool" c.q. registratiesysteem ingericht worden.</p> <p>Aantal deelnemers cursus signaleren.</p> <p>Toename aantal deelnemers eetpunt.</p>
<p>AWBZ-decentralisatie: Overgang AWBZ -> Wmo (betref ook pv 7,8,9).</p>	<p>Uitvoeren nieuwe taken door gemeente met zonodig ontwikkelen nieuw beleid.</p>	<p>Hoeveel mensen betreft dit?</p> <p>Hoeveel mensen worden hiervan ondersteund door de Wmo?</p>
<p>Implementeren Agenda 22</p>	<p>Implementatie Agenda 22 binnen de gemeente Waalre.</p>	

3.6. Prestatieveld 6. Het verlenen van individuele voorzieningen

Omschrijving:

In prestatieveld 6 van de Wmo gaat het om het verlenen van individuele voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Conform de Kantelingsgedachte c.q. de Wmo-gedachte wordt bij het verstrekken van individuele voorzieningen eerst gekeken of de ondersteuning aan de cliënt éérst in de eigen omgeving van het individu kan worden gezocht. De vraag van de cliënt wordt hierbij integraal bekeken (het schema zoals hieronder afgebeeld geeft dit duidelijk weer).

Het verlenen van een individuele voorziening vanuit de zogenaamde “Wvg-gedachte” is verleden tijd. Het verstrekken van de individuele voorziening was ten tijde van de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) immer het uitgangspunt. De belangrijkste risico’s van niet voldoende denken vanuit de Wmo-gedachte is dat er niet goed genoeg ingespeeld wordt op de daadwerkelijke behoeften van de cliënt. De Wmo zou hierdoor in de toekomst onbetaalbaar worden. Het is dan ook absoluut noodzakelijk om te komen tot een nieuwe invulling van het begrip compensatieplicht. Waarbij een verschuiving wordt gerealiseerd van individuele voorzieningen naar algemene en collectief georganiseerde voorzieningen. De eigen omgeving van de cliënt speelt hierin een zeer belangrijke rol. De eigen draagkracht van de burger en participatie staan hierbij centraal.

Het voordeel van het werken vanuit de Wmo-gedachte is dat nog meer dan voorheen ingespeeld kan worden op de behoefte van de cliënt. Bovendien wordt de cliënt op deze manier meer betrokken in het hele proces.

Een voorbeeld van het meer de nadruk leggen op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de burger en zijn of haar omgeving zou kunnen zijn door te sturen op het verstrekken van een persoonsgebonden budget (pgb) bij de verstrekking van hulp bij de huishouding (HBHI). Het accent van deze huishoudelijke hulp ligt op schoonmaakwerkzaamheden waarbij niet of nauwelijks sprake is van een ondersteuningsbehoefte bij de regie van de eigen huishouding. Mede om deze reden kan de burger actief worden betrokken c.q. verantwoordelijk worden gesteld bij de regie, organisatie en uitvoering van de HBHI. Uit onderzoek van onder meer PerSaldo, Pon en ZonMw is gebleken dat het voeren van zoveel mogelijk eigen regie, een positieve invloed heeft op de eigen kracht van de burger. De verwachting is dat dit uiteindelijk een positief (verlagend) effect heeft op het geheel van de hulpvraag. Een ander positieve (financiële) bijkomstigheid is dat de kosten per uur bij verstrekking van HBHI op basis van een pgb € 6,- a € 7,- lager ligt dan bij hulp in natura.

Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011

De algemene conclusie m.b.t. prestatieveld 6 is:

De afgelopen vier jaar is er hard aan gewerkt de dienstverlening t.a.v. de individuele compensatie te optimaliseren en zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij de individuele behoeften van de cliënt. Omdat alternatieve oplossingen niet altijd in alle situaties voldoende voorhanden waren, werd de individuele voorziening soms nog verstrekt vanuit de “oude” invalshoek van de Wvg-gedachte. Om hier de komende jaren nog meer verandering in te brengen en samen met de cliënt te zoeken naar mogelijke (alternatieve) oplossingen, blijft uiteraard het uitgangspunt. Dit is volledig conform de kantelingsgedachte.

Speerpunten

De speerpunten die n.a.v. de broninformatie geformuleerd kunnen worden zijn:

- Verwachtingenmanagement (zie prestatieveld 3; dit is niet meer genoemd in het schema van prestatieveld 6):
Duidelijke instructie ouderenadviseurs adviserend huisbezoek;
Informatie en advies voor de burger (eenvoudig taalgebruik, zodat het ook begrijpelijk is voor mensen met een lage Sociaal economische status (SES).
- Opstellen nieuwe Wmo-verordening conform de Kanteling.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Kritisch kijken naar verstrekken van een individuele voorziening.
- Herijken van het begrip “algemeen gebruikelijk”.
- Meer rekening houden met financiële draagkracht van de cliënt.

Resultaten en Indicatoren

In het schema hieronder worden de beoogde resultaten en de indicatoren waarmee de resultaten gemeten worden, weergegeven.

Speerpunten	Resultaten	Indicator
Opstellen nieuwe Wmo-verordening.	Voorzieningen op maat, die voldoen aan de behoefte van de burger. Inzet van de “eigen kracht” van de burger. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.	Ondanks toenemende vergrijzing, is er geen sprake van evenredige toename van de uitgaven.

3.7. Prestatieveld 7,8,9

Algemene opmerking vooraf:

Centrumgemeente Eindhoven heeft een hoofdtaak op het gebied van prestatieveld 7,8,9 en voert op dit vlak ook het beleid namens de regiogemeenten uit. De gemeente Waalre maakt gebruik van de voorzieningen die de gemeente Eindhoven biedt.

Omschrijving

Prestatieveld 7: Maatschappelijke opvang

Onder maatschappelijke opvang valt: vrouwenopvang, openbare geestelijke gezondheid, verslavingsbeleid, dak- en thuislozenopvang en crisisopvang. Maatschappelijke opvang omvat activiteiten die bestaan uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies. De doelgroep betreft personen die door één of meerder problemen (al dan niet gedwongen) de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Prestatieveld 8: Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)

Hierbij gaat het om:

- het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg,
- het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen,
- het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en
- het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Het bieden van psychosociale hulp bij rampen valt hier niet onder. Dit desbetreffende deelgebied is daarom expliciet uitgezonderd van het begrip OGGZ in de Wmo.

Prestatieveld 9: Verslavingszorg

Ambulante verslavingszorg omvat activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011

De algemene conclusie m.b.t. de prestatievelden 7,8,9 is:

Gebleken is dat het een moeizaam proces is om op lokaal niveau iets voor deze doelgroep te kunnen betekenen. Er zullen voldoende (financiële) middelen vrij gemaakt moeten worden om op lokaal niveau daadwerkelijk hulp op maat te kunnen bieden op het terrein van maatschappelijke opvang, geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg.

In de praktijk komt het erop neer dat mensen behorende tot deze doelgroep voornamelijk aangewezen zijn op de voorzieningen in de gemeente Eindhoven. Op korte termijn moet de nadruk gelegd worden op de verdere ontwikkeling en het functioneren van het Signaleringsoverleg binnen de gemeente Waalre.

Speerpunten prestatievelden 7,8,9

De ambities die n.a.v. de broninformatie geformuleerd kunnen worden zijn:

- Inzichtelijk maken wat centrumgemeente Eindhoven voor de regiogemeente doet op het gebied van pv 7,8,9
- Inzichtelijk maken wat (lokale) maatschappelijke organisaties doen op het gebied van pv 7,8,9 en wat knelpunten hierbij zijn.
- Uitvoering geven aan decentralisatie AWBZ t.a.v. extramurale begeleiding (zie ook pv 5; dit is niet meer genoemd in het schema van prestatievelden 7,8,9).
- Gebruik maken van de regionale informatie van de GGD die beschikbaar is. De afdeling communicatie hierover laten communiceren naar de burger toe.
- Doorontwikkeling Signaleringsoverleg.
- Laat je niet flessen (alcoholpreventie onder jongeren): richten op ouders en sportverenigingen met het aantal uren, dat de GGD in ieder geval voor de gemeente hiervoor beschikbaar heeft.

Resultaten en Indicatoren

In het schema hieronder worden de beoogde resultaten en de indicatoren waarmee de resultaten gemeten worden, weergegeven.

Speerpunten	Resultaten	Indicator
Inzichtelijk maken wat centrumgemeente Eindhoven voor de regiogemeente doet op het gebied van pv 7,8,9	Het is inzichtelijk en transparant voor burger en maatschappelijke organisaties (zowel formele als informele zorg) welke zorg er beschikbaar is op het gebied van pv 7,8,9.	Publicatie op gemeentelijke website.
Inzichtelijk maken wat (lokale) maatschappelijke organisaties doen voor de doelgroep die onder pv 7,8,9 valt.	idem	idem
Inzichtelijk maken wat lokale knelpunten zijn t.a.v. deze prestatievelden. Zeker gezien het streven naar meer samenwerking en integraliteit. Aangezien diverse organisaties uit de klankbordgroep WWZ/LGB met de doelgroepen binnen dit prestatieveld werken, kan de klankbordgroep hierin een belangrijke rol vervullen.	Het is inzichtelijk wat lokale knelpunten zijn t.a.v. deze prestatievelden.	

<p>Gebruik maken van de beschikbare regionale informatie van de GGD.</p> <p>Afdeling communicatie hierover naar de burger toe laten communiceren.</p>		<p>Publicatie op gemeentelijke website.</p> <p>Artikelenreeks in de Schakel (1 keer per maand).</p>
<p>Doorontwikkelen Signaleringsoverleg.</p>	<p>Goede onderlinge samenwerking tussen partners van het Signaleringsoverleg.</p> <p>Deugdelijk registratiesysteem om casusbespreking en cliëntgegevens vast te kunnen leggen (REGAS).</p>	<p>Registratiesysteem is operationeel en wordt gevuld door deelnemende (maatschappelijke) organisaties.</p>
<p>Laat je niet flessen : richten op ouders en sportverenigingen met het aantal uren, dat de GGD in ieder geval voor de gemeente hiervoor beschikbaar heeft.</p>		

4 Samenhang prestatievelden Wmo en beleidsterreinen Welzijn

1	Jeugdbeleid
2	Onderwijsbeleid
3	Sportbeleid
4	Lokaal gezondheidsbeleid
5	Ouderbeleid
6	Vrijwilligersbeleid
7	Recreatie en Toerisme
8	Subsidiebeleid
9	Kunst en Cultuur
10	Gehandicaptenbeleid
11	Sociaal-cultureel werk
12	Acommodatiebeleid

PV 1	Leefbaarheid en sociale samenhang
PV 2	Ondersteunen jeugd en opvoeders
PV 3	Informatie, advies en cliëntenondersteuning
PV 4	Mantelzorg en vrijwillige inzet
PV 5	Bevorderen deelname mensen met beperking
PV 6	Verlenen van individuele voorzieningen
PV 7	Maatschappelijke opvang
PV 8	Openbare geestelijke gezondheidszorg
PV 9	Verslavingszorg

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									

Bovenstaand overzicht:

Onderlinge samenhang 12 beleidsterreinen maatschappelijke zaken en 9 prestatievelden Wmo.

5. Financiën

Financieel uitgangspunt

Het financiële uitgangspunt ten aanzien van de inkomsten en uitgaven voor het Wmo-beleidsplan wordt gevormd door de vastgestelde meerjarenbegroting 2012 en verder. De bezuinigingsopdracht waar de gemeente Waalre mee te maken heeft is hierin verwerkt. Maatschappelijke organisaties zijn daarvan, voor zover het hen treft, op de hoogte gebracht. In dit Wmo-beleidsplan is er bewust voor gekozen geen bedragen of kostenplaatje per prestatieveld op te nemen. De bedragen die ter beschikking staan voor de Wmo (in al haar facetten) zijn opgenomen in de begroting die jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Daarbij is de kadernota richtinggevend.

Planning en Control

Iedere maand wordt door de afdeling Financiën een maandrapportage opgesteld. Deze is onderverdeeld in producten en wordt aan de verantwoordelijke medewerker voorgelegd. Op deze manier wordt een vinger aan de pols gehouden t.a.v. de afzonderlijke producten en hun financiële stand van zaken op dat moment. Zo kan op tijd gereageerd worden op eventuele bijzonderheden die uit deze maandrapportages blijken.

Door de afdelingshoofden worden gesprekken gevoerd met de productverantwoordelijken in het kader van jaarrekening, managementrapportages en begroting. In deze gesprekken komen de afzonderlijke producten, kredieten en projecten aan de orde. Het bewaken, beheersen en verantwoording afleggen is immers van groot belang. De gemeente legt publieke verantwoording af aan de burgers en dit dient op een gedegen, zorgvuldige en betrouwbare manier te gebeuren. De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak ten aanzien van dat wat het college uitvoert.

Los van de dagelijkse momenten dat men planning en control aspecten tegenkomt, zijn er een aantal jaarlijkse vaste terugkerende momenten te benoemen die de planning en control cyclus structuur en houvast geven. Dit zijn de kadernota, de begroting, de managementrapportage (marap), de jaarrekening en het jaarverslag.

Verantwoordingsplicht vanuit de Wmo

De Wmo verplicht de gemeenten de resultaten te monitoren. Op grond van artikel 9 lid 1 van de Wmo dient de gemeente prestatiegegevens over de maatschappelijke ondersteuning in het voorgaande kalenderjaar te registreren en te publiceren.

Inkooprelaties en prestatieovereenkomsten

Verder zijn er ten gevolge van de invoering van de Wmo nieuwe inkooprelaties aangegaan en hebben bestaande subsidierelaties een ander karakter gekregen. Er hebben diverse aanbestedingen plaatsgevonden (bijv. Wmo-hulpmiddelen, Taxibus) en de gemeente is gaan werken aan de hand van beleidsgestuurde contractfinanciering. Het beheren van financiële en inhoudelijke aspecten van deze relaties wordt vormgegeven in zogenaamde prestatieovereenkomsten. Hierin worden afspraken gemaakt tussen de gemeente en maatschappelijke organisatie over welke verantwoordingseisen gesteld worden ten aanzien van de te leveren diensten en producten en het door de gemeente beschikbaar gestelde budget. Per kwartaal vinden er gesprekken plaats tussen de productverantwoordelijke en de betreffende maatschappelijke organisatie om te evalueren over de uitvoer van de gemaakte afspraken en het opgesoupeerde budget op dat moment. Ook op deze manier kan er door de gemeente tijdig ingegrepen worden wanneer zaken uit de pas dreigen te lopen.

Bijlagen

Opmerking:

Het is de bedoeling dat de aparte map met bijlagen een actueel document is. Nieuwe actuele bijlagen worden hieraan toegevoegd. Documenten die niet langer actueel zijn worden hieruit verwijderd. Onderstaande lijst met documenten is daarom niet limitatief en kan veranderen gedurende de looptijd van het Wmo-beleidsplan.

- Werkplan Wmo (dit werkplan wordt jaarlijks vastgesteld en geeft aan welke speerpunten in het betreffende jaar worden opgepakt).
- Evaluatie Wmo-beleidsplan 2008-2011.
- Vertaling cijfers GGD monitoren.
- Nota MENSEN (Nota van uitgangspunten Wmo aangeboden door de Wmo-raadscommissie aan de Gemeenteraad).
- Notitie Steunpunt Vrijwilligers Waalre.
- Notitie formele en informele zorg.
- Eindrapportage MEE m.b.t. pakketmaatregel AWBZ.
- Scan “roodoranjegroen” ZET (scan van het gehandicaptenbeleid in de gemeente Waalre; met andere woorden “hoe is het met het gehandicaptenbeleid binnen de gemeente Waalre gesteld?”).